

Asia: VN/7206/2020

HE terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta; Valmiutta ja häiriötilanteiden hoitamista koskevat säädökset

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon antajan organisaatio

Kunta tai kuntayhtymä

Muita kommentteja

Esitettävät lakimuutokset perustuvat nopealla aikataululla tehtynä poikkeusolojen sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan työhön. Neuvottelukunnan kokoonpano huomioiden valmistelussa ei ole riittävästi huomioitu kunnan ja sen sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluiden toiminnan erityispiirteitä. Valmistelussa on jäänyt huolestuttavasti huomioimatta, miten ehdotettu muutos vaikuttaisi kunnan mahdollisuuksiin huolehtia omasta kokonaisvarautumisestaan. Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen toiminnot on integroitu kiinteäksi osaksi kunnan muuta varautumista ja kriisijohtamista ja mm kunnan henkilöresursseja käytetään poikkeusoloissa uusilla, tarkoituksen mukaisilla tavoilla. Esityksen yhdistäminen maakunnalliseen sote-uudistukseen ei näissä olosuhteissa ole vielä perusteltua, huomioiden sote-uudistuslainsäädännön merkittävä keskeneräisyys. Ehdotetun mallin muutkaan perustelut ja kokonaisturvallisuuspohdinta eivät ole riittävät.

Meneillään olevan covid-19 epidemian pohjalta lakiesityksen valmistelun kiireellinen aikataulu ei ole asianmukaisesti perusteltavissa, sillä lainsäädäntömuutoksilla ei ehditä vaikuttaa nykyisin meneillään olevan epidemian varautumiseen.

Poikkeusoloihin varautumisesta säädetään valmiuslaissa, joka on säädetty perustuslain säätämisyjärjestyksessä. Valmiuslain voidaan tästä syystä katsoa olevan ensisijainen suhteessa yksittäisen toimialan omaan lainsäädäntöön. Nyt ehdotetussa mallissa, jossa kunta vastaisi edelleen valmiuslain mukaisesti perustehtäviensä varautumisesta sekä hoitamisesta poikkeusoloissa ja samanaikaisesti sairaanhoitopiiri, jossa yliopistollinen sairaala johtaisi toisaalla kunnan vastuulle kuuluvaa asiaa, muodostuisi huomattava ristiriita. Kuntien mahdollisuudet vaikuttaa vastuullaan ole-

vaan toimintaan heikkenisivät ja integraatio kunnan muihin toimintoihin katoaisi. Sairaanhoidopiirillä ei ole riittävää kyvykkyyttä ottaa vastuulleen kokonaisuutta eri-laiset kunnat huomioiden ja varsinkaan ottaa vastuulleen sosiaalitoimea, johon liittyvää henkilöstö- ja johtamisosaamista sairaanhoidopiirillä on vain hyvin vähän normaalioloissa.

Nykyinen toimintapa, jossa jokainen toimija vastaa oman toimintansa varautumisesta valmiuslain mukaisesti ja näiden lisäksi laaditaan sairaanhoidopiirin koordinoimana alueen yhteinen varautumissuunnitelma, on toimiva, varsinkin jos sairaanhoidopiiri on huolehtinut suunnitelman koordinoinnista ja jalkauttamisesta. Keskellä kriisiä ei ole järkevää tehdä näin mittavaa ja kiireellä tehtyä muutosta vakiintuneeseen ja toimivaan järjestelmään.

Muutos vaatii perusteellisen valmistelun normaaliolojen aikana yhteistyössä kaikkien järjestäjien ja toimijoiden kanssa. Suurin osa esitysluonnokseen liittyvistä asioista on ratkaistavissa jo nykyisen terveydenhuoltolain mukaisilla toimivaltuuksilla ja viranomaisyhteistyöllä, jos varautuminen ja yhteistyö ei ole ollut riittävää ja niistä johtuvia toiminnallisia ongelmia on tullut tämän kriisin aikana eteen.

Edellä mainituista syistä Kuopion kaupungin perusturvan ja terveydenhuollon palvelualue ei kannata luonnoksessa esitettyjä lakimuutoksia.

Näkemyksenne ehdotetuista sosiaalihuoltolain muutoksista

-

Näkemyksenne ehdotetusta terveydenhuoltolain muutoksista

-

Saarinen Jari
Kuopion kaupunki - Apulaiskaupunginjohtaja, perusturva ja
terveydenhuolto